1.AMAÇ:

Hastanemizde üretilen tüm atıkların hasta, hasta yakınları, ziyaretçiler ve hastane çalışanlarının sağlığını tehdit etmeyecek şekilde ve çevreye zarar vermeden kaynağında ayrı olarak ayrıştırılarak toplanması, ünite içinde taşınması, kullanılan ekipmanlar ve depoların temizlik ve dezenfeksiyonun sağlanması,, geçici depolanması, oluşabilecek kazalara karşı alınacak önlemler ve kaza durumunda yapılacak işlemler, ilgili birimlere teslimi süreçlerinde uyulması gereken kuralları belirlemektir.

2.KAPSAM:

Hastanemizin tüm birimleri ve çalışanlarını

3.DAYANAK:

Çevre ve Orman Bakanlığı Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (25.01.2017), Atık Yönetimi Yönetmeliği (02.04.2015), Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği(26.06.2021), Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği(14.03.2005)

4.KISALTMALAR

EKK: Enfeksiyon Kontrol Komitesi

HBYS: Hastane Bilgi Yönetim Sistemi

5.SORUMLULAR:

Bu prosedürün uygulanmasından; atık üreten bölümlerdeki tüm sağlık çalışanları, temizlik personeli, atık toplama ekibi ile hasta, hasta yakınları ve ziyaretçileri kapsar. Denetlenmesinden ise; Atık Yönetim Ekibi, Hastane Yönetimi sorumludur.

6.TANIMLAR:

6.1.Tıbbi Atık: Vücut sıvı ve salgıları (kan ve kan ürünleri dahil), bu salgılar ile bulaşmış tüm enfeksiyöz atık, doku ve organ parçaları(patoloji atıkları dahil), laboratuvar atıkları, diyaliz atıkları (atık su ve ekipmanlar), batma, delme sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklardır.

6.2.Kesici-Delici Atık: Batma, delme, sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklar: Şırınga, enjektör ve diğer tüm derialtı girişim iğneleri, lanset, bisturi, bıçak, serum seti iğnesi, cerrahi sütur iğneleri, biyopsi iğneleri, intraket, kırık cam, ampul, lam-lamel, kırılmış cam tüp ve petri kapları gibi batma, delme, sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklardır.

6.3.Tehlikeli Atık: Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı ya da yasal nedenler dolayısı ile özel işleme tabi olacak atıklar; tehlikeli kimyasallar, sitotoksik ve sitostatik ilaçlar, amalgam atıkları, genotoksik ve sitotoksik atıklar, farmasötik atıklar, ağır metal içeren atıklar, basınçlı kaplar.

6.4.Evsel nitelikli Atık: Mutfak ve büro atıkları, ambalaj malzemeleri, cam, vb.

6.5.Kontaminasyon: Bir enfeksiyöz etkenin herhangi bir eşyaya, yüzeye veya kişiye bulaşmasıdır.

6.6.Uluslararası Biyotehlike Amblemi: Tıbbi atık torbaları veya kapları ile kesici-delici atık kapları, bunların taşınmasında kullanılan konteyner ve araçlar ile geçici depolama birimlerinin üzerlerinde bulundurulması gereken amblemdir.

Tıbbi atık ünite içi taşıma aracı: Turuncu renkli, üzerlerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “Dikkat! Tıbbi Atık” ibaresi bulunan araçlardır.

6.7.Bitkisel Atık Yağ: Rafine sanayinden çıkan soap-stock'ları, tank dibi tortuları, yağlı toprakları, kullanılmış kızartmalık yağları, çeşitli tesislerin yağ tutucularından çıkan yağları ve kullanım süresi geçmiş olan bitkisel yağları

6.8.Tıbbi Atık Görevlisi: Hastanedeki tüm birimlerden alınan tıbbi atıkları Tıbbi Atık Taşıma Arabası’nda toplayan ve geçici depolara güvenli bir şekilde taşınmasını sağlayan personel.

6.8.Tıbbi Nitelikli Atıklar için Geçici Depolama Alanı: Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’ne uygun olarak tıbbi atıklar için oluşturulan geçici depolama alanı.

6.9.Kırmızı Çöp Torbası: Tıbbi atıkların toplanması için kullanılan, Tıbbi Atık Yönetmeliği’nde tanımlanan şartlara uygun, her iki tarafında Uluslararası Tıbbi Atık Amblemi ile Dikkat Tıbbi Atık ibaresi bulunan kırmızı renkli plastik torba

6.10.Mavi çöp torbası: Geri kazanılabilen cam malzemelerin toplanması için kullanılan mavi plastik torba

6.11.Siyah çöp torbası: Evsel nitelikli atıkların toplanması için kullanılan siyah plastik torbadır.

6.12.Sarı çöp torbası: Tehlikeli atıkların toplanması için kullanılan, Atık Yönetmeliği’nde tanımlanan şartlara uygun, her iki tarafında Dikkat Tehlikeli Atık ibaresi bulunan sarı renkli plastik torba

6.13.Kesici-Delici Alet Kutusu: Delinmeye, yırtılmaya, patlamaya dayanıklı, su geçirmez, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde Uluslararası **Tıbbi Atık Amblemi** ile **Dikkat Kesici ve Delici Tıbbi Atık** ibaresi taşıyan plastikten yapılmış kutudur.

7.TEMEL İLKELER

* Evsel nitelikli atıklar ile tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar aynı taşıma arabasında birlikte taşınmamalıdır.

* Tıbbi atık içeren çöp torbalarından birisinin toplama veya taşıma aşamasında patlaması halinde bu torba hemen ikinci bir kırmızı çöp torbası içine konur ve toplama veya taşıma işlemine devam edilir. Patlama sonucu kirlenen yüzey temizlenir ve dezenfekte edilir.

* Tehlikeli atık içeren çöp torbalarından birisinin toplama veya taşıma aşamasında patlaması halinde **Tehlikeli Madde Dökülme Kiti** ile **Müdahale Kitinin Tehlikeli Madde Döküldüğünde Kullanım Klavuzu** yönergelerine uyarak duruma müdahale edilir. Atık sorumlusuna **İş Sağlığı ve Güvenliği Kaza/Ramak Kala Olay Bildirim Formu** ile konu hakkında bilgi verilir. İşlem tamamlandıktan sonra toplama veya taşıma işlemine devam edilir.

* Her tür kesici-delici alet, kesici-delici alet kutularına atılmalıdır.

* Kesici-delici alet kutuları ¾ oranında doldurulmalı, tam olarak dolmaları beklenmemeli, kesinlikle sıkıştırılmamalıdır.

* Kesici-delici alet kutuları ¾ oranında dolduktan sonra ağızları kapatılıp uygun büyüklükte kırmızı çöp torbalarına konulduktan sonra geçici depolama alanına transfer edilmelidir. Ağızları açılarak boşaltma yapılmamalıdır.

* Atıkların taşınması esnasında atık torbaları asla elle taşınmamalıdır.

* Kişisel korunma önlemleri mutlaka alınmalıdır.

* Kırmızı çöp torbaları normal servislerde ve polikliniklerde tedavi odalarında, Yoğun Bakım Ünitelerinde, Ameliyathane'de(ofis alanları dışında) tüm alanlarda bulundurulmalıdır. Bunlar dışında kırmızı çöp torbası konulması gereken alanlar Enfeksiyon Kontrol Komitesi'nin önerileri doğrultusunda belirlenir.

* Hasta bakım hizmeti verilen tüm alanlarda (muayene ve tedavi odaları, ameliyathane, vb.) kesici-delici alet kutusu bulundurulmalıdır.

* Kırmızı çöp torbası bulunmayan bir alanda üretilen tıbbi atık en yakındaki kırmızı torbalı çöp kovasına veya kesici-delici alet kutusuna atılmalıdır.

* Atık toplama işlemi sırasında mavi veya siyah bir çöp poşetinin içinde tıbbi atık bulunduğunun görülmesi durumunda temizlik personeli bu çöp poşetini uygun boyda kırmızı bir çöp poşetinin içine koyarak tıbbi atık şeklinde ortamdan uzaklaştırmalıdır. **Kesinlikle ayrıştırma yapma yoluna gidilmemelidir.**

* Birimlerden alınan bütün atıklar birim bazlı tartımı yapıldıktan sonra ilgili birim sorumlusu tarafından HBYS sistemi üzerinden atık giriş kaydı oluşturularak etiketleme işleminden sonra atık depolarına taşınır.

8.ÜRETİLEN ATIK KAYNAĞI, MİKTARI VE TÜRLERİ

8.1.Evsel Atıklar

Servislerden ve idari birimlerden atılan ancak kontamine olmamış yemek atığı, temizlik sonrası çıkan atıklar, bahçe atığı vb. atıklar,

8.2.Geri Dönüşüm / Ambalaj Atıklar

Tüm birimler, mutfak, ambar, atölye v.s.'den kaynaklanan tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir kontamine olmamış ambalaj (enjektörlerin dış ambalajı, eldiven kutuları dahil)kağıt, karton, mukavva, plastik, metal, cam vb. atıklar,

8.3.Tıbbi Atıklar

* **Enfekte atıklar:** Servislerde hastalık etkeni bulaşmış veya bulaşması muhtemel her türlü insan doku, organ ve vücut sıvıları, idrar-gaita kapları, kan ve vücut sıvısı bulaşmış atıklar, dışkı ve bunlara bulaşmış eşyalar, NG Sonda, Foley sonda, Trakeostomi kanülü, İdrar torbası ve bağlantıları, eldiven, pansuman malzemeleri, izolasyondaki hastaların tüm atıkları, hastada kullanılan setler, kateterler, enjektörler (iğnesiz), kan ürünleri ve setleri, Mikrobiyolojik laboratuvar atıkları(kültür ve stoklar, serolojik atıklar), Diyaliz atıkları, bakteri ve virüs içeren hava filtreleri(ventilatör) vb. atıklar,

* **Patolojik atıklar:** Patoloji laboratuvarı, ameliyathaneler, morg, otopsi gibi yerlerden kaynaklanan anatomik atık dokular, organ ve vücut parçaları(plesanta, kesik uzuvlar) ile ameliyat, otopsi vb. tıbbi müdahale esnasında ortaya çıkan vücut sıvıları

* **Kesici-delici atıklar:** Tüm birimlerde batma, delme, sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek, enjektör iğnesi, iğne içeren diğer kesiciler, biopsi iğneleri, cerrahi sutür iğneleri, bistüri, lam-lamel, cam pipetler, kırılmış diğer cam(ampul) vb. atıklar,

8.4.Radyoaktif Atıklar

Otomasyon sistemi olmayan hastanelerde oluşan röntgen banyo suları ” Türkiye Atom Enerjisi Kurumu” mevzuatı hükümlerine göre tehlikeli atık deposunda toplanıp uzaklaştırılır. Kurumumuzda otomasyon sistemli PAC cihazı kullanıldığı için radyoaktif atık üretimi olmamaktadır.

8.5.Tehlikeli Atıklar

TEHLİKELİ KİMYASALLAR	SİTOTOKSİK VE SİTOSTATİK İLAÇLAR	GENOTOKSİK VE STTOKSİK İLAÇLAR	FARMASÖTİK ATIK	AĞIR METAL İÇEREN ATIKLAR BASINÇLI KAPLAR	DİĞER TEHLİKELİ ATIKLAR
Ünitelerde tedavi, tanı veya deneysel araştırmalar gibi tıbbi alanlarda kullanılan, insan ve çevre sağlığı için çeşitli etkilerle zararlı olabilen kimyasal maddelerin gaz, katı, sıvı atıkları Laboratuvar cihaz suları (hormon analizörü, hemogram ve elisa cihazının kullanılmasıyla oluşan atıklar) Patoloji Laboratuvarında kullanılan ksilol, formol, parafin, aseton, alkol ve boyalar -Fizik tedavi ünitelerinde kullanılan parafin -Nötralize edilmeyen yüksek düzey dezenfektan solüsyonlar ve kapları (opa, gluteraldehit) - Hemodiyaliz unitesinde kullanılan sitrik asit bidonları	Hücre DNA’sı üzerinde Mutasyon yapıcı, kanserojen ve, insan veya hayvanda düşüğe neden olabilen türden farmasötik ve kimyasal maddeleri, Kanser tedavisinde kullanılan Sitotoksik (antineoplastik) ürünleri Radyoaktif materyali ihtiva eden Atıklar ile bu tür ajanlarla tedavi gören hastaların idrar ve dışkı gibi vücut çıkartıları	Kullanma süresi dolmuş veya yarım kalan ilaçlarAmbalajı bozulmuş, dökülmüş ve kontamine olmuş ilaçlar, aşılar, serumlar(akrep, yılan vb) ve bunların artıklarını ihtiva eden kullanılmış eldivenler, hortumlar, şişeler ve kutuları, Yarım kalan ilaç ihtiva eden flakonlar	Ünitelerde tedavi, tanı veya deneysel araştırmalar gibi tıbbi alanlarda kullanılan termometre, tansiyon ölçme aleti Yarım kalan ilaç ihtiva eden flakonlar Toner / Kartuş Pil	- Ünitelerde tedavi, tanı veya deneysel araştırmalar gibi tıbbi alanlarda kullanılan gazları içinde bulunduran silindirleri, kartuşları ve kutuları Anestezik gazların depolandığı basınçlı tüpler Oksijen tüpleri Aerosol kutuları(sprey) Etilen oksit tüpü Hidrojen peroksit kasetleri	-Amalgam Hava filtreleri (hepa filtreler) Elekrikli ve Elektronik ekipmanlar (bilgisayar parçaları) Yağ ve yakıt filtreleri Katran ve diğer tehlikeli madde içeren kablolar Yalıtım malzemeleri Boyalar

Ameliyathane, endoskopi, laboratuvar		Tüm hasta bakım hizmeti verilen birimler, eczane,	Hastanedeki tüm birimler, sterilizasyon radyoloji,	Tüm hasta bakım hizmeti verilen birimler, sterilizasyon, ameliyathane, teknik atölye	Diş üniteleri, ameliyathane, yoğun bakımlar, teknik atölye

9.ATIKLARIN KAYNAĞINDA AYRI AYRIŞTIRILMASI TOPLANMASI

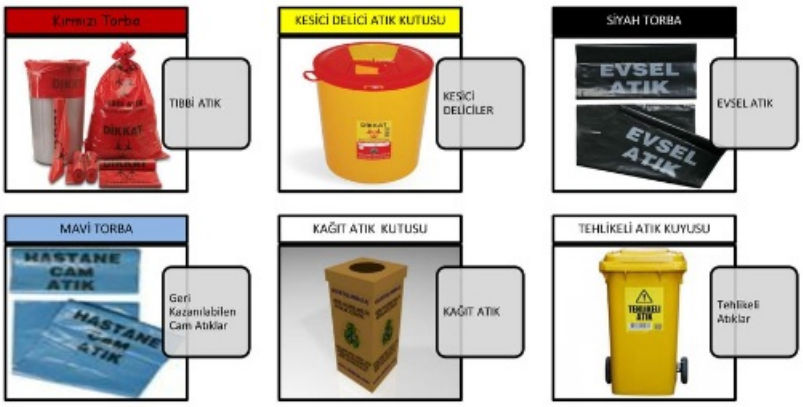

*Her atık kendine özgü ayrılmış atık torbası ve kovasına atılmalıdır.

9.1.Evsel Atıklar: SİYAH renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış çöp kovalarında toplanır.

9.2.Geri Dönüşüm/Ambalaj Atıkları: Kontamine olmamaları şartıyla MAVİ renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış çöp kovalarında, kağıt atık kumbaralarında toplanır.

9.3.Tıbbi Atıklar: Yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT TIBBİ ATIK" ibaresini taşıyan KIRMIZI renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış kapaklı çöp kovalarında toplanır, torba üzerine atığın üretildiği birim tarih yazılır.

9.3.1.Kesici/ Delici Atıklar: Diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak, delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez, sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK" ibaresi taşıyan plastik SARI kutularda toplanır. Bu biriktirme kapları dolunca, ağızları kapatılır ve kırmızı plastik çöp torbasında atılır. Kesici-delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz, boşaltılmaz ve geri kazanılmaz.

9.4.Tehlikeli Atıklar: Yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 20 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT TEHLİKELİ ATIK" ibaresini taşıyan renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış kapaklı çöp kovalarında toplanır, torba üzerine atığın üretildiği birim tarih yazılır.

Tehlikeli sıvı kimyasal atıklar mavi veya sarı renkli tehlikeli atık koymaya uygun, ağzı kilitli bidonlarda toplanır.

10.ÜRETİLEN ATIK MİKTARLARI VE AZALTILMASI

10.1.2021 Yılı Atık Miktarları

10.1.1.2021 Yılı Evsel Atık Miktarı: 6.400 kg

10.1.2.2021 Yılı Geri Dönüşüm/Ambalaj Atık Miktarı:

Kağıt Atık:250 kg Plastik Ambalaj:80kg

10.1.3.Pil Atık: 30 kg

10.1.4.2021 Yılı Tıbbi Atık Miktarı:10.336 kg

10.1.5.2021 yılı tehlikeli atık miktarı:

***150202 kodu** (Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme bezleri, koruyucu giysiler) ile: 250 kg

***180106 kodu** (Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar) ile: 335 kg

***150110 kodu** (Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar) ile:587 kg

***200121 kodu** (Flüoresan lambalar ve diğer cıva içeren atıkla) ile: 3 kg

***080317 kodu** (Tehlikeli maddeler içeren atık baskı tonerleri) ile: 95 kg

***180110 kodu** (Diş tedavisinden kaynaklanan amalgam atıkları)ile:1 kg

10.2.Atıkların türlerine göre oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

10.2.1.Evsel atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

* Hastanemizde atıklar kaynağında ayrıştırılarak toplanmaktadır.

Bütün birimlere Enfeksiyon Komitesi tarafından evsel atıkların kaynağında azaltılması çalışmaları hakkında hizmet içi eğitim verilmekte ünite içi denetimlerde gerekli kontroller yapılmaktadır.. Bu eğitimlerde ünite içi atık yönetim planı ve prosedürü çalışanların her an başvurabilecekleri bir kaynak olarak anlatılmaktadır.

* Atık türlerinin ayırımını kolaylaştırmak amacıyla atık kovaları renklere ayrılmıştır.

10.2..2Ambalaj atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

* Bütün birimlere Enfeksiyon Komitesi tarafından ambalaj atıklarının kaynağında toplanması ile ilgili çalışanlara hizmet içi eğitim programları düzenlenmektedir.

* Ambalaj atıklar kaynağında diğer atıklarla kontamine edilmeden ayrıştırılması sağlanıyor. Kullanılmış serum şişeleri, uçlarındaki lastik, hortum, iğne gibi hasta ile temas eden kontamine olmuş materyallerden ayrılarak mavi atık poşetine toplanıyor.

Kâğıt ve karton gibi malzemeler ayrı olarak geri dönüşüm kutuları ve çöp kovalarında toplanmaktadır. Karton kutular katlanarak hacmi küçültülüyor. Ön yüzü yazılı kâğıtların arka yüzü de kullanılarak kâğıt atık miktarı azaltılıyor.

* Sağlık Bakanlığı ebys sistemi üzerinden gelen yazıların basılarak dökümante edilmesi azaltılıyor.Yazı eklerinde gelen dökümanlar kişilerin maillerine gönderiliyor.Hastalar için kullanılan hasta dosyaları. Hasta/çalışan imzası gerektirenler(Eğitim, hasta onamı vb.) HBYS sisteminden takibi yapılıyor.

* Hastanenin belli bölgelerine sıfır atık kutuları konularak atık ayrıştırımı hasta ve hasta yakınları tarafından kullanımı sağlanıyor.

* Kurum poliklinik katında bulunan ekranlarda sıfır atık uygulaması öğretici videoları döndürülüyor.

10.3.Tıbbi atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

* Tıbbi atıklar kaynağında ayrıştırılarak ayrı toplanır, geçici tıbbi atık deposuna uygun şartlarda taşınır. Tıbbi atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile oluşturulmuş ilkelere çalışan personelin uyumu arttırılır. Bütün ünitelerde çalışan personele Enfeksiyon Komitesi tarafından hizmet içi eğitimler verilmekte ve tıbbi atığın önemi, ayrı toplanması, bulaş yolları anlatan eğitimler düzenlenmektedir, ünite içi denetimlerde gerekli kontroller yapılmaktadır

* Atık türlerinin ayırımını kolaylaştırmak amacıyla atık kovaları renklere ayrılmıştır. Tıbbi atıkların toplanması esnasında her servis atık poşetlerinin üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapıldıktan sonra atık poşetine yapıştırmaktadır.Böylelikle servislerin atık miktarının takibi yapılabilmekte ve yanlış uygulama yapan birimler tespit edilerek gerekli önlemler alınmaktadır.

* Tıbbi girişimlerde gerektiği kadar malzeme kullanılmalıdır. Bu şekilde hem maliyet azalır hem de tıbbi atık azalır.

* Bir ürünü kullanmaya en eski olanından başlanmalı(depoya ilk giren ilk çıkar ilkesiyle hareket edilmeli), yeni gelen her ürünün düzenli olarak son kullanma tarihleri kontrol edilmeli,

* Tıbbi atıkların oluşumunun azaltılması amacıyla gereksiz tek kullanımlık ürünlerin alımından uzak durulmalıdır.

* İğne uçları için ayrı kesici-delici kutular bulundurulmaktadır.

* Tıbbi malzemelerin ambalajları, ilaç kutuları vb. kontamine olmamak şartıyla, geri dönüşüm kutuları veya mavi plastik çöp kovalarında biriktirilir.

10.4.Tehlikeli atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

* Bütün birimlere Enfeksiyon Komitesi tarafından tehlikeli atıkların kaynağında azaltılması çalışmaları hakkında hizmet içi eğitim verilmekte ünite içi denetimlerde gerekli kontroller yapılmaktadır.. Bu eğitimlerde ünite içi atık yönetim planı ve prosedürü çalışanların her an başvurabilecekleri bir kaynak olarak anlatılmaktadır.

* Sağlık hizmetlerinde kullanılan sarf malzemelerin, ilaçların ve kimyasal maddelerin miktarı ve son kullanma tarihleri takip edilir, ilk giren ilk çıkar depolama sistemi kullanılarak (farmakolojik) tehlikeli atık oluşumu azaltılmaktadır.

* Radyoloji ünitesinde dijital röntgen uygulamasına geçildiği için röntgen atık sıvı oluşumu engellenmiştir. Gerekli olduğu zaman röntgen sonuçları cd olarak verilmektedir.

* Sterilizasyon işlemi uygulanabilecek tıbbi araç ve gereçlere sterilizasyon işlemi uygulanarak dezenfektan kullanımı azaltılıyor.

* Birimlerde kullanılan toner ve kartuşlar dolum yaptırılarak tekrar kullanılır.

* Biyokimya laboratuvarında kullanılan cihazlarda laboratuvar kitleri kullanıldığı için tehlikeli atıklar uygun çöp poşetleri ile etiketleme işleminden sonra tehlikeli atık deposuna gönderiliyor.

* Yüksek düzey dezenfektanların nötralizasyonu sağlanarak direkt kanalizasyon sistemine atılabilir

* Atık Piller için ayrı toplama kapları kullanılarak bertaraf edilmek üzere TAP a teslimi sağlanmaktadır.

* Miadı dolan ilaçlarla ilgili, eczane depolamada takip sistemi mevcut olmalı ilaçların miadı dolmadan kullanımı sağlanmalı, miadı dolma sürecine yakın olanlar ise yeniden aynı ilaç firmasına iade edilmelidir.

* Tüm birimlerde toplanan atıklar görevli tehlikeli atık personeli tarafından tartılarak, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

11.ATIKLARIN USULÜNE UYGUN OLARAK TOPLANMASI TAŞINMASI, TOPLAMA SIKLIĞI VE KURALLARI

11.1.Evsel nitelikli atıkların kaynağında ayrı toplanması, toplanma sıklığı, kuralları, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri

* Evsel atıklar üretim alanında, tıbbi, tehlikeli ve ambalaj atıklarından ayrı olarak siyah renkli plastik torbalarda toplanırlar. Ayrı toplanan evsel nitelikli atıklar, ünite içinde sadece bu iş için ayrılmış taşıma araçları ile taşınarak geçici evsel atık deposunda depolanırlar. Evsel nitelikli atıklar toplanmaları sırasında tıbbi atıklar ile karıştırılmazlar. Karıştırılmaları durumunda tıbbi atık olarak kabul edilirler.

* Evsel nitelikli atıklar; birim içinde günde en az 1 kez toplanır, toplama zamanları dışında torbaların dolması halinde de tekrar toplanarak evsel atık deposuna götürülür.

* Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır, üzerine ünitenin adı, tarih ve saat bilgilerini yazan etiket yapıştırılır. Gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmaz ve tekrar kullanılmaz.

11.2.Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması, toplanma sıklığı, kuralları, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri

* Ambalaj atıklar kaynağında mavi renkli plastik torbalarda toplanır. Kâğıt, karton gibi ambalaj atıklar karton kutularda toplanır.

* Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır, üzerine ünitenin adı, tarih ve saat bilgilerini yazan etiket yapıştırılır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmaz ve tekrar kullanılmaz.

* Ambalaj atıkları; geçici atık konteynırına günde en az 1 kez, ilgili birimin temizlik personeli tarafından taşın

11.3.Tıbbi atıkların (kesici-delici atıklar dahil) kaynağında ayrı toplanması, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri toplanma sıklığı, kuralları,

* Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile **“DİKKAT! TIBBİ ATIK”** ibaresini taşıyan kırmızı renkli plastik torbalar kullanılır.

* Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır, üzerine ünitenin adı, tarih ve saat bilgilerini yazan etiket yapıştırılır. uygun bir yerde (birimin fiziki koşullarına göre sorumlunun belirlediği yer) bekletilir, atık deposuna günde en az 1 kez saat 15:00'da görevli tıbbi atık personeli tarafından toplanarak geçici tıbbi atık deposuna taşınır.

* Gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmaz ve tekrar kullanılmaz.
* Kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile **"DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK"** ibaresi taşıyan sert plastik kova içinde toplanır.

* Kesici – Delici alet biriktirme kapları, en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları kapatılır ve kırmızı plastik torbalara konulur.
* Kesici-delici atık biriktirme kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz, boşaltılmaz ve geri kazanılmaz.

11.4.Tehlikeli atıkların kaynağında ayrı toplanması, toplanma sıklığı, kuralları, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri

* Tehlikeli atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile **"DİKKAT! TEHLİKELİ ATIK"** ibaresini taşıyan sarı renkli plastik torbalar kullanılır.
* Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır, üzerine ünitenin adı, tarih ve saat bilgilerini yazan etiket yapıştırılır. uygun bir yerde (birimin fiziki koşullarına göre sorumlunun belirlediği yer) bekletilir, atık deposuna günde en az 1 kez görevli atık taşıma personeli tarafından toplanarak geçici tehlikeli atık deposuna taşınır.

* Gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmaz ve tekrar kullanılmaz.

* Kullanılan floresan lambalar kendi ambalaj kutularında çıkarılan birimlerden alınarak etiketlendikten sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.
* Kullanılmış hepafiltreler teknik atölye tarafından toplandıktan sonra sarı renkteki tehlikeli atık poşetine konarak, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

* Kullanılmış piller birimlerde bulunan atık pil kutularında, atık pil kutusu olmayan birimler de en yakın pil kutularında biriktirir.Dolan Atık Pil kutularıda ilçe kaymakamlığına, belediye görevlilerine teslim edilir.
* Teknik serviste kullanılan boya, tiner vb. kimyasal atıklar mavi veya sarı renkli tehlikeli atık koymaya uygun, ağzı kilitli bidonlarda toplanır.Atık bidonu, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

* Tüm birimlerden çıkan kartuş ve tonerler doluma yollanır. Dolumu gerçekleşmeyenler sarı tehlikeli atık poşetine konur ağızları sıkıca bağlanır, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.
* Atık yağlar diğer atık madde ve çöplerden ayrı olarak biriktirilir. Faaliyetler sonucu oluşan atık yağlar biriktirilmesi için sızdırmaz, iç ve dış yüzeyleri korozyona dayanıklı, 50 kg'lık, ağzı kilitli kapaklı bidonlara ılık olarak konur, (yeni ve temiz bidonların hastaneye temininden firma sorumludur.)bertarafından ilgili firma sorumludur.
* Birimlerde oluşan farmasötik atıklar(son kullanma tarihi geçmiş ilaçlar, serumlar(at, yılan), yarım kalan ilaç flakonları), sarı renkli tehlikeli atık poşetinde biriktirilir, ağızları sıkıca bağlanır, uygun bir yerde (birimin fiziki koşullarına göre sorumlunun belirlediği yer) bekletilir, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.
* Yarım kalan veya kullanılmış amalgam parçaları Diş Ünitesinde saklama kaplarında muhafaza edilir, birikmiş kaplar tehlikeli atık deposunda bulunan mavi veya sarı renkli tehlikeli atık koymaya uygun, ağzı kilitli bidonlarda toplanır. Atık bidonu üzerine atığın üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

* Amalgam kapsülleri sarı tehlikeli atık poşetine konur ağızları sıkıca bağlanır üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.
* Tüm birimlerden çıkabilecek diğer tehlikeli kimyasal sıvı atıklar mavi veya sarı renkli tehlikeli atık koymaya uygun, ağzı kilitli bidonlarda toplanır, katı atıklar, elektrik elektronik ekipmanlar, vb sarı renk tehlikeli atık üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.
* Boş basınçlı kaplar kullanıldıkları birimlerde uygun alanlarda biriktirildikten sonra üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

12.ATIKLARI TAŞIMADA KULLANILACAK EKİPMAN VE ARAÇLAR

*Geri dönüşüm/ Ambalaj atıkları, temizlik personeli tarafından tıbbi, evsel ve tehlikeli atıklarla karıştırılmadan, tekerlekli uygun konteynerlerde taşınır.

12.1.Evsel Atıkların Ünite İçinde Taşınmasında Kullanılan Araçların Özellikleri ve Evsel Atık Konteynırları

*Yeşil renkli, tekerlekli ve kapaklı

*Paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmamalı

*Yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay olmalı

*Üzerinde **‘‘Evsel Atık’’** yazısı olmalı

* Evsel Atıklar temizlik personeli tarafından tıbbi, evsel ve tehlikeli atıklarla karıştırılmadan, tekerlekli uygun konteynerlerde taşınır.

12.2.Tıbbi Atıkların Ünite İçinde Taşınmasında Kullanılan Araçların Özellikleri ve Tıbbi Atık Konteynırları

* Turuncu renkli, Tekerlekli, Kapaklı

* Paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmamalı

* Yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay olmalı

* Üzerinde **‘‘Dikkat! Tıbbi Atık’’** yazısı ile **‘‘Uluslararası Biyotehlike’’** amblemi olmalı

12.1.1.Tıbbi Atık Kıyafeti ve Yardımcı Malzemeler

Tıbbi atıkların ünite içinde taşınması ile görevlendirilen personelin taşıma sırasında özel nitelikli turuncu renkli elbise giymesi ve bunun ilgili ünite tarafından karşılanması zorunludur. Tıbbi atık taşınması sırasında görevli personel, özel kıyafet giymeli (turuncu renkli), eldiven, koruyucu gözlük, maske, çizme kullanmalıdır. Kullanılan tıbbi atık kıyafetleri haftada iki ayrı olarak yıkanmalı, kirlenme durumunda aynı gün yıkama işlemi yapılmalıdır.

12.3.Tehlikeli Atıkların Ünite İçinde Taşınmasında Kullanılan Araçların Özellikleri ve Tehlikeli Atık Konteynırları

*Sarı renkli, tekerlekli ve kapaklı

*Paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmamalı

*Yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay olmalı

*Üzerinde **‘‘Tehlikeli Atık’’** uyarı işareti olmalı

13.TOPLAMA EKİPMANININ TEMİZLİĞİ VE DEZENFEKSİYONU

* Atık torbalarının konduğu kovalar haftada 1 defa, taşınan torbalarda yırtılma, patlama, sızıntı olduğu durumlarda olayın olduğu an deterjanlı suyla yıkanıp,
10.000 ppm. Klor solüsyonu veya1/10 oranında (1 lt suya 5 gr’lık 3 adet klor tablet) hazırlanmış çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.

* **Evsel atık ve Ambalaj atık taşıma konteynerları** haftada bir ve kirlendikçe su ve deterjanla temizlenir. Kan vs. ile kirlenme olduğunda 10.000 ppm. ile dezenfekte edilmelidir.

* Tıbbi atık taşıma aracının temizliği ve dezenfeksiyonu her günün sonunda 10.000 ppm Klor solüsyonu veya1/10 oranında (1 lt suya 5 gr’lık 3 adet klor tablet)hazırlanmış çamaşır suyu ile dezenfekte edilir. Silme işleminde kullanılan bez tıbbı atık olarak atılır. Kalan su talaş ile emdirilir ve tıbbı atık poşetine atılmalıdır.

* Tehlikeli Atık konteyneri deterjanlı suyla silinip, durulanır.

* Atık toplama görevlilerinin yıkanabilen kıyafetleri haftada iki kez ve kirlendikçe çamaşırhanede yıkanmalıdır.

14.GEÇİCİ DEPOLAMA ALANLARININ KULLANIMI VE ATIKLARIN DEPOLANMASI İLE İLGİLİ KURALLAR

* Taşınan atıklar, niteliğine göre (evsel, ambalaj, tıbbi ve tehlikeli) atık deposunun uygun bölmelerine yerleştirilir.

14.1.Evsel Atık Deposu

* Evsel nitelikli atıkların konulduğu bölmede kanalizasyona bağlı ızgaralı bir drenaj sistemi ve bölmenin kolaylıkla temizlenebilmesi için bir su musluğu bulunur.

* Kapıları dışarı doğru açılır ve üzerinde EVSEL ATIK ibaresi mevcuttur.
* Temizlik ekipmanı, koruyucu giysiler, atık torbaları ve konteynerler geçici atık depolarına yakın yerlerde depolanırlar.

14.2.Ambalaj Atık Deposu

* Ambalaj atık deposu cam, kağıt ve plastik atık olarak ayrıştırılmıştır.

* Birimlerden getirilen ambalaj atıkları ambalaj atık deposuna konur, yılda 4 kez firmaya teslim edilir ve depo boşaltıldıktan sonra temizliği ve dezenfeksiyonu sağlanır.

14.3.Tıbbi Atık Deposu

* Tıbbi atık odasında zemine sızan sıvılar, talaş ile yoğunlaştırılarak kırmızı torbalara atılır.

* Deponun tabanı ve duvarları sağlam, geçirimsiz, mikroorganizma ve kir tutmayan, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay bir malzeme ile kapladır. Klimasının 24 saat açık kalması sağlanmalıdır. Tıbbi atıklar haftalık olarak hastanenin sözleşme imzaladığı tıbbi atık firmasına teslim edilir.

* Atıklar, bertaraf sahasına taşınmadan önce bekleme süresi, geçici atık deposu içindeki sıcaklığın 4 °C nin altında olması koşuluyla bir haftaya kadar uzatılabilir.

* Depo kapıları dışarıya doğru açılır. Kapılar daima temiz ve boyanmış durumda olur.

* Tıbbi atıkların konulduğu bölmenin kapısı turuncu renge boyanır, üzerinde görülebilecek şekilde ve siyah renkli “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile siyah harfler ile yazılmış “Dikkat! Tıbbi Atık” ibaresi bulunur.

* Atık deposunun kapıları kullanımı dışında daima kapalı ve kilitli tutulmalı, görevli personel dışındaki kişilerin girmesi önlenmelidir.

* Temizlik ekipmanı, koruyucu giysiler, atık torbaları ve konteynerler geçici atık depolarına yakın yerlerde depolanırlar.

14.4.Tehlikeli Atık Deposu

* Tehlikeli Atık Deposunda aydınlatma, zemini de sızdırmazlığı önleyecek şekilde dizayn edilmeli, Çatı izolasyonu, kör kuyu bağlantısı olmalıdır.

* Birimlerden getirilen tehlikeli atık poşetleri depo içinde çapraz reaksiyona sebep olmayacak şekilde EWC kodlara göre farklı alanlarda ve raflarda depolanarak (kat, sıvı tehlikeliler).düzenli bir şekilde yerleştirilmeli.

* Depolama süreleri 180 günü aşmamalıdır.

* Deponun kapısı sürekli kilitli tutulmaktadır ve kapısında “Dikkat! Tehlikeli Atık” İbaresi mevcut olmalıdır.

* Tehlikeli atık deposu içinde yangın söndürme tüpü bulundurulmalıdır.

15.GEÇİCİ DEPOLAMA ALANLARININ TEMİZLİĞİ VE DEZENFEKSİYON KURALLARI

15.1.Evsel Atık Depo Temizliği

* Deponun temizlenmesinden sorumlu personel elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme giyer; bu kıyafetler çalışma alanı dışında kullanılmaz.

* Evsel atık deposunun temizliği haftada en az iki kez su ve deterjan kullanılarak temizlenir. Yoğun kirlenme varlığında % 1’lik çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.

* Tehlikeli Atık ve Evsel Atık Depolarının Temizlik Kontrol Formu doldurulur.

15.2.Ambalaj Atık Deposu Temizliği

* Deponun temizlenmesinden, deponun düzeninden sorumlu personel temizlik personelidir.

* Atıkların teslim edilmesinden sonra kuru süpürme yapılarak temizliği yapılır.

15.3.Tıbbi Atık Depo Temizliği

* Deponun temizlenmesinden sorumlu personel elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme giyer; bu kıyafetler çalışma alanı dışında kullanılmaz.

* Tıbbi atıkların toplanmasından sorumlu personel geçici tıbbi atık deposunun temizliğinden de sorumludur.

* Depo atıkların boşaltılmasından sonra temizlenir, dezenfekte edilir ve gerekirse ilaçlanır.

* Tıbbi atık deposunun temizliği ve dezenfeksiyonu kuru olarak yapılır. Depoların temizliğinde kuru sistem olarak talaş kullanılır.1/10 oranında sulandırılmış çamaşır suyu veya 10.000 ppm oranında klor solüsyon talaş üzerine dökülüp, bu talaş ile işlem yapılır, talaş tıbbi atık olarak kırmızı çöp poşetine atılır

* Düzenli olarak boşaltmalardan sonra yapılan temizlik dışında ayrıca bir sızıntı olduğunda dezenfeksiyon işlemi yapılır.

* Temizlik ekipmanı, koruyucu giysiler, atık torbaları ve konteynerler geçici atık depolarına yakın yerlerde deplanırlar.

* Tıbbi Atık Deposu ve Tıbbi Atık Ekipmanlarının Temizlik Kontrol Formu doldurulur.

15.4.Tehlikeli Atık Depo Temizliği

* Deponun temizlenmesinden sorumlu personel elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme giyer; bu kıyafetler çalışma alanı dışında kullanılmaz.
* Tehlikeli atıkların toplanmasından sorumlu personel geçici tehlikeli atık deposunun temizliğinden de sorumludur.
* Tehlikeli atık deposu; atıklar teslim edildikten sonra deterjanlı suyla (10 litre suya 1 çay bardağı veya 100 cc deterjan) silinir ve durulanır.
* Tehlikeli Atık ve Evsel Atık Depolarının Temizlik Kontrol Formu doldurulur.

16.ATIKLARIN BERTARAFI İÇİN TESLİMİ

16.1.Evsel Atıkların Teslimi:

Evsel atıklar birimlerde üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi HBYS sistemine kaydı yapılan barkodu yapıştırıldıktan sonra belediyeye ait olan atık konteynerlerına atılır.

16.2.Ambalaj Atıkların Teslimi:

Bağlı olunan belediye tarafından sözleşme yapılmış Geri Dönüşüm Firması'na, eğer yoksa Geri Dönüşüm Firmasına talep yapılarak makbuz karşılığında atıklar teslim edilir.

16.3.Tıbbi Atıkların Teslimi:

* Tıbbi atıklar haftada bir Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Motat sisteminden Atık kodlarına göre TKN Takip numarası alınarak hastane kalite yönetim sisteminde bulunan Atık Teslim Formu doldurularak Atık birimince dosyalanarak depolanır.
* Tıbbi atık üreticileri, ürettikleri atıkların toplanması, taşınması ve bertarafı için gereken harcamaları, bertaraf eden kurum ve kuruluşa ödemekle yükümlüdür.

16.4.Tehlikeli Atıkların Teslimi:

* Tehlikeli Atıklarda depolama süresi özel saklama bidonlarında 6 ay(180 gün) aşmamalıdır. Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Motat sisteminden Atık kodlarına göre TKN Takip numarası alınarak hastane kalite yönetim sisteminde bulunan Atık Teslim Formu doldurularak Atık birimince dosyalanarak depolanır.
* Her yıl ocak-mart ayları arasında tehlikeli atık beyan sistemine(TABS) bir önceki yılın atık beyanı(tıbbi, tehlikeli, bitkisel yağ atıkları) yapılmalı ve beyan 5 yıl saklanmalıdır.
* Tehlikeli atık üreticileri, ürettikleri atıkların toplanması, taşınması ve bertarafı için gereken harcamaları, bertaraf eden kurum ve kuruluşa ödemekle yükümlüdür.

17.ATIKLARIN TOPLANMASI ve TAŞINMASI SIRASINDA OLUŞABİLECEK KAZALARA KARŞI ALINACAK ÖNLEMLER ve KAZA DURUMUNDA YAPILACAK İŞLEMLER

17.1.Atıkların toplanması, ünite içi taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek yaralanmalarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemler

Taşımada personelin gerekli koruyucu önlemleri alması zorunludur.

17.1.1.Atık toplamada çalışan personel için yaralanmalara karşı alınacak önlemler ;

* Göreve yeni başvuran personel HBs Ag ve AntiHBs durumunun belirlenmesi ve aşı programına alınmak üzere EKK'ne başvurmalıdır.
* Daha önceden Hepatit B ile karşılaşmamış, çalışanlar Hepatit B'ye karşı aşılanmalıdır.
* Daha önceden Hepatit A ile karşılaşmamış, çalışanlar Hepatit A'ya karşı aşılanmalıdır.
* Yılda bir defa sağlık taramasının yapılması sağlanmalıdır.
* Kullanımdan sonra enjektör iğnelerinin kapağı kesinlikle kapatılmamalıdır. Enjektör iğneleri ve diğer kesiciler delici-kesici alet kutusuna atılmalıdır.
* Tüm personele Hastane Enfeksiyonlarının Önlenmesi, Atık Yönetimi, Kesici/Delici Alet Yaralanması, Kişisel Koruyucu Ekipman Kullanımı, İSG Eğitimleri hakkında eğitim verilmelidir.

17.1.2.Atık toplamada çalışan personel için kaza ve yaralanma durumunda yapılacak işlemler ;

* İğne batan ya da kesilen yer derhal su ve sabunla ile yıkanmalıdır
* Vücut sıvılarının temas ettiği burun ağız ya da cilt bölgeleri bol su ve sabunla yıkanmalıdır.
* Gözlere bulaşma durumunda, gözler su veya serum fizyolojikle yıkanmalıdır.
* Kesici-delici alet yaralanmasından sonra yara sıkılmamalı ve kanatılmamalıdır.
* Yaralanmalarda çamaşır suyu gibi kostik ajanlar kesinlikle yaralanma bölgelerine sürülmemelidir.
* Kesici/Delici Alet Yaralanmaları ve Kan ve Vücut Sıvılarına Temas Bildirim ve Takip Formu" enfeksiyon hemşiresi tarafından doldurulmalıdır.

* Hepatit B, Hepatit C ve HIV açısından gerekli müdahalenin yapılabilmesi için yaralanma sonrası en geç 72 saat içinde Enfeksiyon Kontrol Komitesi ile görüşülmeli, mesai saatleri dışında gerçekleştiyse gerekli tedavinizin yapılabilmesi için hastadan ve çalışandan kan numuneleri alınarak hepatit markerleri bakılmak üzere laboratuvara gönderilir.

* Yaralanmanızın kayıt altına alınması ve takibinin sağlanması için EKK'e başvurulmalıdır.

17.2.Tıbbi atıkların toplanması, ünite içi taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek dökülme ve yayılmalarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemler

* İşlemler sırasında sorumlu personel gerekli olan kişisel koruyucu ekipmanları (elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme vb) kullanmalıdır.

* Tıbbi atık içeren bir torbanın yırtılması veya boşaltılması sonucu dökülen atıklar uygun ekipman ile toplandıktan sonra, sıvı atıklar ise uygun emici (talaş)malzeme ile yoğunlaştırıldıktan sonra, tekrar kırmızı renkli plastik torbalara konulur ve kullanılan ekipman ve bölme dezenfekte edilir.

* Tıbbi atık torbalarından kan veya hasta atığı dökülmesi durumunda olay yerinin temizliğinde ve depoların temizliğinde kuru sistem (talaş) kullanılacaktır.(%10 oranında sulandırılmış çamaşır suyu talaş üzerine dökülüp bu talaş ile muamele edilir ve talaş tıbbi atık olarak atılır.)

17.3.Tehlikeli atıkların toplanması, ünite içi taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek dökülme ve yayılmalarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemler

* Müdahale kitinin kullanımı tehlikeli atık içeren bir torbanın yırtılması veya boşaltılması sonucu dökülen atıklar, dökülen saçılan kimyasal maddeler, kırılan ilaç şişeleri ya da patlayan ilaç mediflexlerini kapsar.

*Tehlikeli madde dökülen alan geçişi önleyecek şekilde geçici olarak kapatılır.

*Arındırma işlemine başlamadan önce ilgili birimin sorumlu temizlik personeli gerekli olan kişisel koruyucu ekipmanlarını giyim sırasına göre (tulum, maske, gözlük, eldiven ve çizme vb) giyerek müdahaleye hazırlanır. * Birim personeli tarafından dökülme olan ortamın havalandırılması sağlanır.

* Dökülen ve saçılan kimyasal madde partiküllü ise (sulandırılmamış anibiyotik flkonları vb.) toz partikülleri havaya karışmadan önce nemli bir temizleme bezi ile, dökülen ve saçılan kimyasal madde sıvı atık ise uygun emici (acil tehlikeli kimyasal döküntü müdahale kiti, talaş, temizleme bezi, kum torbaları vb emici herhangi bir malzeme) malzeme ile temizlendikten sonra, kullanılan temizleme ekipmanları kit içinde bulunan sarı renkli tehlikeli atık plastik poşetine konulur .

* İlgili arındırma işlemi yapıldıktan sonra bölgenin temizliği sadece su ile yapılmalı, dezenfektan kullanılmamalıdır.

* Temizlik tamamlandığında kullanılan paspas, koruyucu ekipmanda çıkarma sırasına göre (eldiven, gözlük/yüz, koruyucu, önlük, maske) çıkarıldıktan sonra sarı renkli tehlikeli atık poşetine atılarak tehlikeli atık deposuna gönderilir.

* Tehlikeli atıkların dökülmesi ve saçılması durumlarında ilgili birimden sorumlu görevli personel tarafından atık yönetim ekibine haber verilmelidir.İşlemler sırasında sorumlu personel gerekli olan kişisel koruyucu ekipmanları (elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme vb) kullanmalıdır.

18.PERSONELİN EĞİTİLMESİ

Personel, tüm atıkların;

- Toplanması
- Taşınması
- Geçici depolanması
- Yarattığı sağlık riskleri
- Neden olabilecekleri yaralanma ve hastalıklar
- Bir kaza ve yaralanma anında alınacak tedbirler konusunda yılda iki kez eğitime tabi tutulur.

19.ATIK YÖNETİMİ SÜRECİNDE YER ALAN SORUMLULAR

* İdari ve Mali İşler Müdürü veya müdür yardımcısı
* Enfeksiyon Kontrol Hekimi ve enfeksiyon kontrol hemşiresi
* Yataklı Servislerde ünite sorumlu hemşireleri
* Evsel nitelikli atıklar ile ambalaj atıklarının toplanması ve taşınmasından temizlik personeli sorumludur.
* Tıbbi atıkların toplanması ve taşınmasından 2 asıl 2 yedek atık taşıma personeli sorumludur.

20.ATIK TAŞIMA ARAÇLARININ İZLEYECEĞİ GÜZERGAH

20.1.Evsel nitelikli atık biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah

* Atıklar her vardiyada en az bir defa olmak üzere hastane hareketliliğinin az olduğu saatlerde toplanıp, geçici depolara taşınmalı hasta ve personelin trafiğinin sıkışık olmadığı güzergâh tercih edilmelidir.

* Biriktirme kapları bu tür atıkların oluştuğu yerlere yakın yerlerde bulundurulurlar.

20.2.Ambalaj atığı biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah

* Atıklar her vardiyada en az bir defa olmak üzere hastane hareketliliğinin az olduğu saatlerde toplanıp, geçici depolara taşınmalı hasta ve personelin trafiğinin sıkışık olmadığı güzergâh tercih edilmelidir.

* Biriktirme kapları bu tür atıkların oluştuğu yerlere yakın yerlerde bulundurulurlar.

20.3.Tıbbi atık biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah

* Tıbbi atıkların oluştuğu yerlerde kolayca ulaşılabilecek şekilde yerleştirilmiş olup, saat 15:00 olmak üzere günde bir defa taşınır.

* Cumartesi-Pazar günleri ve geceleri oluşan tıbbi atıklar her katta bulunan tıbbi atık konteynırlarında toplanır; her pazartesi ve her gün 15:00'te görevli tıbbi atık toplama personeli tarafından konteynırlar alınır, geçici tıbbi atık depolama alanına götürülür boşaltılır.

* Tıbbi atıkların toplanmasına hastane binalarında:

--İlk önce 2.kattaki servislerin (Ameliyathane ve Kadın Doğum) tıbbi atıkları alınarak, tıbbi atık taşıma arabasına koyulur, asansörle 1.kata inilir. -- Daha sonra 1.kattaki servislerin (Yoğun Bakım, Dahiliye, Cerrahi) tıbbi atıkları alınarak tıbbi atık taşıma arabasına koyulur, asansörle poliklinik katına inilir.

-- En son Diş Polikliniği, Endoskopi, Poliklinikler, Laboratuvar ve Acil Birimlerinin tıbbi atıkları alınıp tıbbi atık taşıma arabasına koyularak asansörle yeni binadan zemin kattaki tıbbi atık deposuna gidilerek atıklar boşaltılır.

20.4.Tehlikeli atık biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah

* Atıklar hastane hareketliliğinin az olduğu saatlerde toplanıp, geçici depolara taşınmalı hasta ve personelin trafiğinin sıkışık olmadığı güzergâh tercih edilmelidir.

* Biriktirme kapları bu tür atıkların oluştuğu yerlerde bulundurulurlar.

* Atık piller hastane içinde bulunan Atık Pil kutularında

* Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme bezleri, koruyucu giysiler)

--Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar

--Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar

--Flüoresan lambalar ve diğer cıva içeren atıkla

--Tehlikeli maddeler içeren atık baskı tonerleri

--Diş tedavisinden kaynaklanan amalgam atıkları

--Boş basınçlı kaplar

--Tehlikeli kimyasallar

İlgili birimlerde oluşturulmuş atık kutularına atılır.

21.İLGİLİ DÖKÜMANLAR:

--Müdahale Kitinin Tehlikeli Madde Döküldüğünde Kullanım Klavuzu

--Atık Kontrol Formu

--Tıbbi Atık Deposu ve Tıbbi Atık Ekipmanlarının Temizlik Kontrol Formu

--Tehlikeli Atık ve Evsel Atık Depolarının Temizlik Kontrol Formu

--Isı takip formları

--İş Sağlığı ve Güvenliği Kaza/Ramak Kala Olay Bildirim Formu